

İŞÇİ SINIFININ DEĞİŞEN YAPISI

Aydınlık Gazetesi, 17 Nisan 2017

Yıldırım Koç

Bugünkü işçi sınıfımız 50 yıl önceki işçi sınıfımızdan çok farklı. Türkiye'nin önündeki devrimci aşama olan Kemalist devrimin geliştirilerek korunması sürecinde bu gelişkin işçi sınıfının rolünü daha çok tartışmamız gerekiyor.

1965 YILINDAKİ DURUM

1965 nüfus sayımı sonuçlarına göre Türkiye'de 15-64 yaş grubunda olup, gelir getirici bir işte çalışanların toplam sayısı 13,0 milyondur. Bu insanların 3,0 milyonu (% 23,0) yaşamını bir başkasına ait işyerinde çalışarak aldığı ücret veya aylıkla kazanan işçi veya memurdur.

3,0 milyonluk ücretli kitlesinin 614 bini okuma yazma bilmiyordu.

442 bini okuma yazma biliyordu, ancak ilkokulu bile bitirmemişti.

1,3 milyonu yalnızca ilkokul diplomasına sahipti.

3 yıllık ortaokulu bitirenlerin sayısı 198 bindi.

108 bin kişi lise mezunuydu.

174 bin kişi lise düzeyinde meslek okulunu bitirmişti.

Üniversite ve yüksek okul mezunlarının sayısı da yalnızca 63 bindi. Bu 63 bin kişinin 19 bini subaydı. Geriye kalan 44 bin kişilik üniversite ve yüksek okul mezununun büyük bölümü de devlet memuruydu. Özel sektörde çeşitli düzeylerdeki şirket yöneticileri ve mühendisler dışında işçi statüsünde çalışan üniversite mezunu yoktu.

2016 YILINDAKİ DURUM

2016 yılında gelir getirici bir işte çalışan 27,2 milyon kişinin yalnızca 978 bini okuma yazma bilmiyordu. 959 bini ise okuma yazma biliyordu, ancak elinde diploması yoktu.

8,6 milyon kişi ilkokul, 5,1 milyon kişi ortaokul, 2,7 milyon kişi lise, 2,8 milyonu meslek lisesi mezunuydu. Üniversite mezunlarının sayısı ise 6,1 milyondur. 3,3 milyonluk açık işsiz kitlesinin 828 binlik kesimini de üniversite ve yüksek okul mezunları oluşturuyordu.

2015/2016 eğitim yılında Türkiye'deki üniversitelerde 2,3 milyon önlisans öğrencisi, 3,9 milyon lisans öğrencisi vardı. **Birkaç yıl içinde Türkiye'deki üniversite mezunlarının sayısı 10 milyona çıkacak. Önlisans mezunları da buna dahil edilirse, sayı 12,3 milyona ulaşacak.**

AKP döneminde çok sayıda yeni üniversite açıldı, mevcut üniversitelerin de öğrenci kontenjanları artırıldı. Milyonlarca genç, ailelerinin büyük fedakarlıklarıyla ve büyük beklentiler içinde yüksek öğretime gönderildi.

PARA ETMEYEN DİPLOMALAR

Bu gençlerin büyük çoğunluğu, sınav öncesinde büyük sıkıntılara katlanarak ve ailelerinin büyük özveriyle üniversiteye niçin gitti? İnsanlar niçin mühendis, hekim, avukat olmak istiyor?

Dünyaya daha geniş bir çerçeveden bakabilmek, dünyayı daha iyi kavrayabilmek, dünyayı daha yaşanılabilir bir yer haline getirebilmek için sorgulayıcı ve araştırmacı bir anlayışla bilgi sahibi olmak, insanlığa hizmet etmek için mi; yoksa bol para kazanmak için mi?

Üniversiteyi bitirenler, ellerindeki diplomanın onlara rahat bir hayat sağlamanın anahtarı olduğu düşüncesiyle ve büyük beklentilerle işgücü piyasasına giriyorlar.

Ancak elindeki diplomaya güvenerek büyük beklentiler içinde hayata atılan milyonlarca genç insan, büyük bir hayal kırıklığı yaşıyor ve kendisine çok büyük haksızlık yapıldığını düşünüyor. Çaresizlik içinde bulabildiği işe giriyor. Çok düşük ücretle kötü çalışma koşullarına katlanmaya mecbur kalıyor.

Beyaz yakalı işçiler ve memurlar ile mavi yakalı işçiler arasındaki fark azalıyor. Giderek artan sayıda üniversite mezunu da mavi yakalı işçi olarak çalışıyor.

Kendisine haksızlık yapıldığını düşünen eğitilmiş insanın tepkisi sert olur. Artık 50 yıl öncesinin düşük beklentili ve patronunun ona ekmek verdiğini düşünen işçiler yok. Bugünün ve yarının işçi sınıfının davranışlarına damgasını vuran özelliklerden biri bu değişen algı olacak.